

SINTEZĂ PRIVIND ACTIVITATEA JURISDICȚIONALĂ A CURȚII CONSTITUȚIONALE ÎN ANUL 2021

1. Referințe generale; scurtă privire comparativă: perioada 2021-2019.

Deși marcat în integralitate de regimul stării de alertă, anul 2021 s-a dovedit unul cu o intensă activitate a Curții Constituționale.

Condițiile restrictive impuse pe fondul pandemiei COVID-19 au condus la implementarea unor măsuri administrative specifice, care să răspundă necesității de prevenție a îmbolnăvirii personalului Curții, la operaționalizarea unor programe și aplicații informatice care să permită angajaților lucrul de la distanță, acolo și când este posibil. Concomitent, s-au inițiat și finalizat toate demersurile necesare pentru ca justițiabilii să aibă acces efectiv la dosarul electronic de pe rolul Curții Constituționale, în paralel cu menținerea accesului fizic la sediul Curții pentru studierea dosarelor.

➤ Astfel, în *planul evoluției tehnologice la nivelul măsurilor juridico-administrative* sunt de remarcat, pentru anul 2021, procedurile interne pentru lansarea și aplicarea, începând cu 1 septembrie 2021, a programului informatic pentru asigurarea accesului părților la dosarul electronic, precum și modificarea modalității de înștiințare a părților, măsuri ce au necesitat modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.9 din 23 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 15 iulie 2021.

Deși aceste măsuri nu au avut caracter de noutate absolută în planul judiciar general din țara noastră, pe site-ul Curții au fost publicate anunțuri lămuritoare, precum și instrucțiuni pentru accesarea dosarului electronic, iar personalul de specialitate informatică și cel auxiliar de specialitate al Curții au depus și depun în continuare eforturi susținute pentru asistența tehnică oferită justițiabililor/părților care întâmpină dificultăți odată cu solicitarea accesului la dosarul electronic. Utilizarea tot mai mult a mijloacelor tehnologice de comunicare și de acces la informații de la distanță prin intermediul internetului reprezintă o reacție de adaptare și răspuns instituțional în perioada pandemică și se constituie deja într-un „bun câștigat” prin numeroasele sale beneficii, astfel că efortul de adaptare la noua eră digitală trebuie conjugat și depus din ambele sensuri nu doar în scopul îndepărtării rapide a eventualelor blocaje de

comunicare și acces în relația cetățean-instituție publică, ci pentru eficientizarea și accelerarea randamentului activității publice desfășurate în slujba justițiabililor.

În același sens, al utilizării cât mai eficiente a resurselor administrative în procesul de asigurare a accesului liber la justiția constituțională, Curtea a inițiat, concomitent cu accesul la dosarul electronic, și *procedura înștiințării părților și a Ministerului Public* asupra termenului de judecată stabilit în dosarele privind soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate *prin afișarea listelor de ședință, pe termene, pe site-ul Curții*. Pentru autorii excepțiilor, s-a menținut procedura clasică, de citare, prin poștă civilă cu recomandare de primire, iar refacerea procedurii se operează prin telegrame transmise serviciului poștal prin e-mail (*e-letter*).

➤ Sub aspectul strict al *activității jurisdicționale a Curții* desfășurate, anul 2021 se remarcă printr-un număr record al **cauzelor înregistrate** în ultimii 3 ani (2021-2019) respectiv **3.964 de sesizări**, ceea ce reprezintă o creștere cu peste 50% față de numărul de sesizări adresate Curții Constituționale în cursul anului 2020 (2518) și cu aproape 15% față de numărul dosarelor înregistrate în anul 2019 (3462).

Activitatea Curții în anul 2021 se evidențiază, prin raportare la aceeași perioadă de referință, și în ceea ce privește numărul record al **dosarelor soluționate**¹, și anume **2.245**, ceea ce reflectă o creștere deosebită, cu peste 50% față de numărul dosarelor soluționate în anul 2020 (1473 de dosare) și cu peste 25 % față de numărul dosarelor soluționate în anul 2019 (1762 de dosare).

Cu privire la **numărul actelor jurisdicționale** pronunțate în 2021, se remarcă menținerea în cotele medii din ultimii 3 ani, și anume: **904 decizii** în anul 2021, față de 907 decizii și hotărâri pronunțate în anul 2020 și 952 în anul 2019.

O diferență semnificativă înregistrată în anul 2021 față de indicatorii anului 2020 se regăsește în numărul soluțiilor de admitere, prin care Curtea a constatat neconstituționalitatea textului legal analizat. Astfel, deși numărul actelor jurisdicționale pronunțate în cursul ultimilor 3 ani este comparabil, în anul 2021 doar **49** din cele 904 decizii pronunțate reprezintă **soluții de admitere a sesizării**, ceea ce reprezintă **5,42%** din total, procent în scădere față de 9,92 % (90 de decizii), specific anului 2020 și de 6,93% (67 de decizii) corespunzător anului 2019.

În ceea ce privește **randamentul instituțional**, se observă că, deși în anul 2021 s-au soluționat cu peste 50% mai multe dosare decât anul precedent, numărul dosarelor aflate în continuare „pe stoc” pe rolul Curții nu a cunoscut o diminuare corespunzătoare, deoarece acesta

¹ Dosarele soluționate într-un anumit an nu se referă în mod necesar exclusiv la cele înregistrate în același an, ci vizează, în principal, dosare înregistrate în anii anteriori.

depinde direct proporțional de numărul sesizărilor adresate Curții². În condițiile în care, corelativ acestei creșteri a soluționării dosarelor, în 2021 s-a înregistrat aceeași creștere și cu privire la numărul de sesizări, numărul dosarelor aflate în continuare în stadiu de raport pe rolul Curții, în totalitatea acestora, care include și anii precedenți, rămâne, în medie, același sau chiar se mărește, deși la nivelul judecătorilor și magistraților-asistenți ai Curții există o preocupare constantă pentru o justiție constituțională eficientă și utilă, prin scurtarea timpului necesar soluționării unei excepții de neconstituționalitate înregistrate pe rolul Curții, astfel ca redactarea raportului, stabilirea termenului de judecată și redactarea deciziilor să respecte, pe cât posibil, termene rezonabile. Nu se poate face însă abstracție de încărcătura deosebită³ a Curții, de complexitatea cauzelor, precum și de regula soluționării dosarelor în ordinea cronologică a înregistrării acestora. Totodată, o cauză importantă a întârzierilor înregistrate o reprezintă numărul încă insuficient al magistraților-asistenți, sens în care la începutul anului 2022 a fost declanșată procedura privind ocuparea, prin concurs, a patru posturi vacante de magistrat-asistent la Curtea Constituțională.

2. Tipologia sesizărilor înregistrate în anul 2021

Cele 3.964 sesizări înregistrate în anul 2021 se clasifică, în funcție de criteriul atribuțiilor exercitate de Curtea Constituțională conform art.146 lit.a)-1) din Constituție, astfel:

- **art.146 lit.a) - controlul de constituționalitate al legilor efectuat înaintea promulgării - 15 dosare⁴**

Sesizările au fost formulate de către următorii autori/subiecte de drept:

- Președintele României – 3, dintre care 2 au fost admise;
- Guvern – 3, dintre care 3 au fost admise;
- Înalta Curte de Casație și Justiție -1, dintre care 1 au fost admise;
- Avocatul Poporului -2, dintre care 2 au fost admise;
- deputați și senatori (aparținând grupurilor parlamentare ale PNL, USR, AUR, PSD, minorități) – 6, dintre care 4 au fost admise.

- **art.146 lit.c) - constituționalitatea regulamentelor Parlamentului, sesizare formulată de un grup parlamentar - 1 dosar;**

² Pentru a reda orientativ un ordin de mărime, pe rolul Curții se înregistrează între 70-100 dosare noi/săptămână.

³ La data redactării prezentului raport de activitate, pe rolul Curții figurează, în total, cca 8000 de dosare în stadiu de raport, înregistrate în perioada 2019-2022.

⁴ 8 din cele 15 sesizări au fost soluționate prin decizii pronunțate în anul 2022

- **art.146 lit.d) - excepții de neconstituționalitate – 3.939 dosare**; dintre acestea, 10 au fost ridicate direct de Avocatul Poporului, dintre care o sesizare a fost admisă;

- **art.146 lit.e) - conflicte juridice de natură constituțională între autoritățile publice: 2 dosare** (1 sesizare înaintată de către președintele Senatului, respinsă, și 1 sesizare a Guvernului, admisă);

- **art.146 lit.l) - controlul de constituționalitate al hotărârilor Senatului/Camerei Deputaților/Parlamentului - 7 dosare**⁵; dintre aceste sesizări, formulate de grupuri parlamentare ale senatorilor și/sau deputaților, două au vizat hotărâri ale Senatului și au fost respinse de Curte, iar restul de cinci au avut în vedere hotărâri ale Parlamentului, care au fost constatate ca fiind neconstituționale.

3. Tipologia actelor jurisdicționale pronunțate în anul 2021

În anul 2021, Curtea Constituțională a pronunțat 904 decizii, 49 dintre acestea reprezentând soluții de admitere (în tot sau în parte) a sesizărilor de neconstituționalitate, ceea ce reflectă un procent de admitere de 5,42% din numărul total al actelor sale jurisdicționale pronunțate în cursul acestui an. Repartizarea acestora în funcție de atribuțiile Curții este următoarea:

ATRIBUȚIE/obiectul controlului de constituționalitate	ADMITERI	RESPINGERI
Lege înaintea promulgării [art.146 lit.a) din Constituție] – total 19 decizii	14 (73,68%)	5 (26,32%)
Regulament parlamentar – art.146 lit.c) – total 1 decizie	0 (%)	1 (100%)
Excepții de neconstituționalitate [art.146 lit.d) din Constituție] – total 875 decizii	29 (3,31 %)	846 (96,69%)

⁵ 2 dintre cele 7 sesizări au fost soluționate prin decizii pronunțate în anul 2022

Conflict juridice de natură constituțională între autoritățile publice [art.146 lit.e) din Constituție] – total 2 decizii	1 (50,00 %)	1 (50,00 %)
Hotărâre parlamentară [art.146 lit.l) din Constituție] – total 7 decizii de verificat	4 (57,14 %)	3 (42,86%)
Total - 904 decizii	49 (5,42%) a se vedea site-ul www.ccr.ro , Secțiunea jurisprudență relevantă – Decizii de admitere	846 (96,69%)

4. 2021 versus 2020

Cei doi ani de referință se caracterizează prin aceleași condiții specifice stării de urgență (lunile martie-aprilie-mai 2020) și, apoi, stării de alertă, impuse de autorități pe fondul pandemiei COVID-19.

Ca rezultate concrete ale activității jurisdicționale curente a Curții Constituționale, contorizate în numărul actelor jurisdicționale pronunțate, cei doi ani sunt comparabili: 907 decizii și hotărâri în anul 2020 și 904 decizii în anul 2021.

O diferență remarcabilă se înregistrează cu privire la numărul sesizărilor adresate Curții, unde 2020 a fost depășit cu peste 50%, dar și cu privire la tipologia acestora, adică distribuția în funcție de atribuțiile Curții stabilite de art.146 lit.a)-l) din Constituție.

Astfel, cea mai marcantă deosebire se observă cu privire la sesizările referitoare la controlul de constituționalitate al legilor anterior promulgării: dacă în 2020 acestea au atins un număr record, de 105 sesizări, în 2021 figurează doar 15 astfel de sesizări, ceea ce simbolizează, sub acest aspect, o „revenire la normalitate”. Însă, în ciuda numărului semnificativ diferit de sesizări de acest tip, se constată menținerea, în limite comparabile, a procentului numărului de decizii de admitere pronunțate de Curte în exercitarea acestei atribuții, respectiv de 73,68 % în anul 2021, față de 71,42% în anul 2020.

Și în planul atribuției Curții referitoare la soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională între autoritățile publice se observă o scădere majoră a sesizărilor, și anume de la 6 cereri în 2020, la doar 2 în anul 2021. Și în această situație, datorită calității subiectelor de drept titulare a acestor tipuri de sesizări adresate Curții în temeiul art.146 lit.a) și, respectiv, art.146 lit.e), se poate remarca o revenire la standarde de normalitate, ce reflectă o scenă politică activă, dar echilibrată în demersul apelării la mecanismul de declanșare a controlului de constituționalitate.

5. Activitatea Curții Constituționale în perioada stării de alertă

În anul 2021, activitatea Curții Constituționale s-a desfășurat cu respectarea tuturor restricțiilor legale impuse de regimul stării de alertă, determinată de necesitatea prevenirii răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2.

În aplicarea măsurilor legale astfel dispuse, Curtea Constituțională a luat, la rândul său, o serie de *măsuri administrative*, care au vizat, în esență, reducerea accesului publicului la ședințele publice de judecată, reducerea prezenței fizice a personalului la sediul Curții, normarea programului de lucru cu publicul, utilizarea cu preponderență a mijloacelor tehnologice de comunicare la distanță, concomitent cu suplimentarea măsurilor specifice de prevenție și igienă sanitară.

Corelativ cu necesitatea respectării acestor restricții, la nivelul Curții Constituționale a fost implementat un program informatic prin care se asigură *accesul părților la dosarul electronic*, astfel încât să nu fie afectate drepturile procesuale ale justițiabililor în contextul dat. Totodată, s-a menținut și accesul fizic al părților la dosarele Curții, în limita unui program normat cu publicul, pe baza unei programări telefonice prealabile și cu respectarea tuturor exigențelor în vigoare.

În cursul anului 2021 au avut loc 51 de ședințe publice de judecată. Acestea au continuat să se desfășoare în *sistem de videoconferință*, cu prezența fizică simultană, în sala de ședințe publice, a unui număr de maximum 10 persoane, acesta incluzând președintele Curții/de ședință, magistratul-asistent desemnat în dosarele din respectiva ședință, reprezentantul Ministerului Public, părțile și/sau reprezentanți ai părților (avocați, consilieri juridici, etc.), echipa tehnică de asistență. Judecătorii constituționali au urmărit desfășurarea ședinței publice în timp real, din birourile de la sediul Curții, putând adresa întrebări părților prezente prin intermediul președintelui.

6. În cursul anului 2021, Curtea Constituțională a pronunțat 49 de decizii de admitere. Dintre acestea, la fel ca și anul precedent, un interes deosebit în societate le-au avut cele care au vizat problematica măsurilor legislative adoptate în contextul pandemiei de coronavirus. În continuare facem referire, selectiv, la câteva dintre aceste decizii tematice, precum și la altele care, de asemenea, prezintă un impact deosebit.

a) **Decizii CCR cu impact COVID-19.**

1. **DECIZIA nr.100 din 17 februarie 2021** referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.168/2020 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2020 privind reglementarea unor măsuri, începând cu data de 15 mai 2020, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS -CoV-2, pentru prelungirea unor termene, pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal, a Legii educației naționale nr.1/2011, precum și a altor acte normative și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.37/2020 privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituții de credit și instituții financiare nebancare anumitor categorii de debitori (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.280 din 19 martie 2021) – prin care Curtea a constatat că legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată de Camera Deputaților cu încălcarea principiului bicameralismului, întrucât, pe de o parte, relevă existența unor deosebiri esențiale de conținut juridic și de configurație între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, se abate de la obiectivul urmărit de inițiatorul proiectului de lege și respectat de prima Cameră sesizată - Senatul, și anume aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 168/2020, fapt ce a determinat neconstituționalitatea acesteia, în integralitatea sa, prin raportare la dispozițiile art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție.

2. **Decizia nr.392 din 8 iunie 2021** referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2), ale art. 4 alin. (1) teza a doua și ale art. 72 alin. (1) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, ale art. 72 alin. (2) din aceeași lege, cu referire la art. 42 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, precum și a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 192/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, precum și pentru modificarea lit. a) a art. 7 din Legea nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă (publicată în Monitorul Oficial al

României, *Partea I, nr.688 din 12 iulie 2021*) – prin care Curtea a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile art. 72 alin. (2) din Legea nr. 55/2020, cu referire la art. 42 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004, precum și soluția legislativă din art. 72 alin. (1) din Legea nr. 55/2020, potrivit căreia dispozițiile acestei legi se completează cu reglementările de drept comun aplicabile în materie în ceea ce privește soluționarea acțiunilor formulate împotriva hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau se încetează starea de alertă, precum și a ordinelor și a instrucțiunilor prin care se stabilește aplicarea unor măsuri pe durata stării de alertă. Curtea a arătat că art.126 alin.(6) din Constituție consacră controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice pe calea contenciosului administrativ, iar dispozițiile art.72 alin.(2) din Legea nr.55/2020 exclud, în mod expres, aplicarea Legii contenciosului administrativ nr.554/2004, astfel rezultând că dispozițiile art.72 alin.(1) din Legea nr.55/2020 nu întrunesc cerințele de claritate și previzibilitate ce decurg din prevederile constituționale ale art.1 alin.(5) în ceea ce privește stabilirea procedurii jurisdicționale aplicabile acestor acțiuni, din conținutul normei neputându-se stabili care sunt „reglementările de drept comun aplicabile în materie“. Mai mult, Curtea a observat că lipsa de claritate a reglementării are consecințe directe asupra exercitării dreptului de acces la justiție și a dreptului consacrat de art.52 alin.(1) din Constituție, deoarece persoana interesată să atace în justiție o hotărâre a Guvernului ori un ordin sau o instrucțiune emisă în temeiul Legii nr.55/2020 nu poate identifica reglementările procedurale aplicabile. Așadar, a fost sancționat viciul de neconstituționalitate circumscris inexistenței unei căi de atac efective în ceea ce privește contestarea hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau încetează starea de alertă și a actelor subsecvente.

3. **DECIZIA nr.672 din 20 octombrie 2021 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr.5/2020 pentru încuviințarea stării de alertă și a măsurilor instituite prin Hotărârea Guvernului nr.394/2020 privind declararea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (publicată în Monitorul Oficial al României, *Partea I, nr.1030 din 28 octombrie 2021*)** – prin care Curtea a constatat că Hotărârea Parlamentului criticată instituie o nouă formă de control parlamentar asupra hotărârilor Guvernului în sensul încuviințării/respingerii/modificării acestora, formă de control care nu apare între mecanismele de rang constituțional instituite pentru a regla raporturile dintre autoritățile publice în cadrul regimului de separație și echilibru al puterilor în stat, consacrat de art.1 alin.(4) din Legea fundamentală. Ca urmare, „încuviințarea” sau „modificarea” de către Parlament a măsurilor

adoptate de Guvern prin hotărâre este lipsită de temei constituțional, denaturează regimul juridic al hotărârilor Guvernului, ca acte de executare a legii, consacrat de art.108 din Constituție și contravine art.61 alin.(1) din Constituție. Totodată, acest act hibrid fără nicio bază constituțională creează un regim juridic incert din perspectiva incidenței art.126 alin.(6) din Constituție, cu consecința încălcării prevederilor art.21 și art.52 din Constituție, care consacră accesul liber la justiție și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. În plus, Hotărârea Parlamentului nr.5/2020 a fost adoptată în baza art.4 alin.(3) din Legea nr.55/2020, dispoziție legală declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr.457 din 25 iunie 2020, ceea ce înseamnă că și actul subsecvent al Parlamentului este lipsit de fundament constituțional și lipsit de efecte juridice, în virtutea dispozițiilor art.147 alin.(1) și (4) din Constituție. Curtea a mai reținut că neconstituționalitatea Hotărârii Parlamentului României nr.5/2020 nu are nicio consecință asupra existenței Hotărârii Guvernului nr.394/2020 privind declararea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, act normativ de sine stătător, adoptat în executarea dispozițiilor art.4 alin.(1) din Legea nr.55/2020 și care continuă să producă efecte juridice în forma nemodificată prin dispozițiile Hotărârii Parlamentului României nr.5/2020.

b) Alte decizii de impact:

1. **DECIZIA nr. 60 din 26 ianuarie 2021 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a articolului unic al Legii pentru completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților referitor la sintagma "preexistent calității de asigurat"** (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.186 din 24 februarie 2021) - prin care Curtea a constatat că excluderea de la acordarea beneficiului reducerii cu 15 ani a vârstei de pensionare a asiguraților sistemului de asigurări sociale ale avocaților care au dobândit un handicap grav ulterior intrării în acest sistem constituie o discriminare, interzisă de art.16 alin.(1) din Constituție, față de asigurații cu handicap preexistent la momentul intrării în sistemul de asigurări al avocaților.

2. **DECIZIA nr. 233 din 7 aprilie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 400 alin. (1), ale art. 405 alin. (2) și (3) și ale art. 406 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală** (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.508 din 17 mai 2021) - prin care Curtea a constatat că dispozițiile art.400 alin.(1), ale art.405 alin.(3) și ale art.406 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, fiind contrare art.1 alin.(3), art.21 alin.(1)-(3), art.23 alin.(11) și art.124

alin.(1) din Constituție, cât și art.5 paragraful 1 și art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În esență, Curtea a stabilit că redactarea hotărârii judecătorești penale, pronunțate în prima instanță și în apel, respectiv motivarea în fapt și în drept, efectuată ulterior pronunțării minutei (soluției) dispuse în cauză, lipsește persoana condamnată de garanțiile îndeplinirii actului de justiție, aduce atingere dreptului de acces la instanță și dreptului la un proces echitabil. Curtea a mai constatat și că punerea în executare a unei hotărâri judecătorești penale definitive, anterior motivării în fapt și în drept a acesteia, este contrară dispozițiilor constituționale și convenționale referitoare la libertatea individuală și siguranța persoanei și celor care consacră demnitatea umană și dreptatea, ca valori supreme ale statului de drept. Prin urmare, Curtea a constatat că este necesar ca hotărârea judecătorească să fie redactată, motivată în fapt și în drept, la data pronunțării.

3. **DECIZIA nr. 455 din 29 iunie 2021 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 36/2021 pentru revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.666 din 6 iulie 2021)** – prin care Curtea a constatat neconstituționalitatea actului Parlamentului de revocare a doamnei R. W. din funcția de Avocat al Poporului și a a precizat că de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, aceasta își reia calitatea de Avocat al Poporului. În esență, Curtea a observat că Parlamentul are posibilitatea de a aplica sancțiunea juridică a revocării în urma constatării încălcării unor norme legale, oricare ar fi acestea, însă a constatat, totodată, că actualul cadru normativ în temeiul căruia este adoptată o astfel de hotărâre prezintă o deficiență gravă de conținut, întrucât nu reglementează distinct și limitativ ipotezele în care se poate declanșa procedura de revocare. Posibilitatea revocării din funcție a Avocatului Poporului „ca urmare a încălcării Constituției și a legilor“ nu respectă condițiile de claritate, previzibilitate și rezonabilitate. În plus, nici legea și nici regulamentele parlamentare nu prevăd procedura în baza căreia se adoptă hotărârea de revocare, limitându-se la a stabili titularul propunerii de revocare și forul decident, și nici garanții cu privire la dreptul la apărare al persoanei revocate. Hotărârea astfel adoptată este rezultatul unui act arbitrar, lipsit de fundament constituțional, în opoziție cu dispozițiile art.1 alin.(3) din Constituție, care consacră principiul statului de drept. Sintagma „îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor” Avocatului Poporului, conținută în art.9 alin.(2) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, reținută de Parlament ca temei al revocării dnei R. W. din funcția de Avocatul Poporului, nu este echivalentă cu „încălcarea Constituției și a legilor“ și , prin maxima sa generalitate, apare prin ea însăși ca fiind viciată

pentru neconstituționalitate. Parlamentul a conferit acestei sintagme un înțeles și mai amplu, extinzând sfera cazurilor de revocare dincolo de încălcarea legii, la aplicarea sa defectuoasă. Fundamentând hotărârea de revocare pe o interpretare a normei legale care excedează conținutului său, Parlamentul a acționat cu încălcarea dispozițiilor art.9 alin.(2) din Legea nr.35/1997 și, implicit, a prevederilor art.1 alin.(5) din Constituție, care consacră principiul legalității și al supremației Legii fundamentale. Curtea a reținut că Parlamentul nu poate avea un drept discreționar cu privire la aplicarea sancțiunii revocării, el trebuind să respecte exigențele legale și constituționale în exercitarea propriilor competențe.

4. **DECIZIA nr.670 din 19 octombrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art.170 alin.(3) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu referire la pensiile pentru limită de vârstă stabilite după 1 ianuarie 2011 și care au fost transformate din pensii anticipate parțiale stabilite anterior acestei date (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1157 din 6 decembrie 2021)** – prin care Curtea a constatat că modalitatea de calcul al pensiilor reglementată prin Legea nr.263/2010 este mai dezavantajoasă pentru pensionari decât modalitatea de calcul prevăzută în Legea nr.19/2000, în sensul că sintagma „la înscrierea inițială la pensie” din cuprinsul art.170 alin.(3) din Legea nr.263/2010 instituie unui tratament diferențiat pentru că doar persoanele beneficiare ale unor pensii pentru limită de vârstă după 1 ianuarie 2011, ale căror pensie nu este transformată din pensie anticipată parțială deschisă anterior acestei date, *beneficiază de indicele de corecție prevăzut de art.170*, dar nu și persoanele beneficiare ale unor pensii pentru limită de vârstă după 1 ianuarie 2011, dar transformate din pensii anticipate parțiale deschise anterior acestei date. Efectuând testul de proporționalitate, Curtea a constatat că tratamentul diferențiat nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, întrucât nu păstrează o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Întrucât condițiile de pensionare prevăzute în Legea nr.263/2010 sunt mai dezavantajoase decât cele cuprinse în Legea nr.19/2000, pensiile pentru limită de vârstă transformate din pensii anticipate parțiale sunt și ele afectate de aceste condiții. Or, având în vedere rațiunea acordării indicelui de corecție, și titularii acestor pensii trebuie să beneficieze de el. Legiuitorul este liber să acorde sau să nu acorde anumite beneficii, însă în exercitarea marjei proprii de apreciere, statul este ținut de exigența de a se asigura că, odată reglementat un beneficiu, acesta este acordat în mod nediscriminatoriu.

5. **DECIZIA nr.708 din 28 octombrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.136 alin.(2) și ale art.137 alin.(3) teza a doua, cu**

referire la sintagma „cifra de afaceri”, din Codul penal (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1160 din 7 decembrie 2021) – prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.137 alin.(3) teza a doua, cu referire la sintagma „cifra de afaceri”, din Codul penal. Curtea a reținut că legea penală în vigoare nu stabilește înțelesul sintagmei „cifra de afaceri” în raport cu care instanța determină cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă în cazul stabilirii amenzii pentru persoana juridică cu scop lucrativ. Alte definiții legale ale acestei sintagme se regăsesc în legislația specială, respectiv în domeniul fiscal și al concurenței, însă nu pot avea decât aplicabilitate restrânsă, specializată la aceste materii, translatarea lor în materie penală pentru a determina cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă în cazul stabilirii amenzii pentru persoana juridică cu scop lucrativ fiind contrară principiului legalității. Curtea a mai constatat că norma penală criticată este lacunară și în ceea ce privește determinarea/reținerea, din punct de vedere temporal, a cifrei de afaceri a persoanei juridice cu scop lucrativ în raport cu care instanța determină cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă. În consecință, având în vedere faptul că amenda penală aplicată persoanelor juridice care răspund penal are natura unei sancțiuni penale, fiind singura pedeapsă principală ce poate fi aplicată acestora, Curtea a constatat că prevederile art.137 alin.(3) teza a doua din Codul penal, cât privește sintagma „cifra de afaceri”, nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, respectiv nu întrunesc condițiile de claritate, precizie și previzibilitate, fiind contrare dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție.

6. DECIZIA nr. 789 din 23 noiembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „nu este cercetat disciplinar” din cuprinsul dispozițiilor art. 27⁴⁶ alin. (1) lit. b) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului (publicată în Monitorul Oficial cu numărul 59 din data de 19 ianuarie 2022) - prin care Curtea a constatat că dispoziția legală criticată împiedică accesul polițistului, funcționar public cu statut special, la concursul pentru ocuparea unui post de conducere, ce ține de exercitarea raportului său de serviciu, aducând astfel atingere dispozițiilor art. 16 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 41 din Constituție. Efectuând testul de proporționalitate asupra ingerinței constatate, Curtea a reținut că cerința impusă polițistului care se înscrie la un concurs pentru ocuparea unui post de conducere, de a nu fi cercetat disciplinar, corespunde unui scop legitim, are caracter adecvat, însă nu îndeplinește condiția de a fi necesară, respectiv indispensabilă pentru îndeplinirea scopului urmărit și nici proporțională, adică nu păstrează justul echilibru între interesele concurente și nu respectă exigența ingerinței minime, respectiv adoptarea unei reglementări care să

îndeplinească scopul urmărit cu aceeași eficiență, fără a afecta drepturile și libertățile fundamentale deja recunoscute.